

This paper describes research on sex-age structure and the impact of contemporary demographic situation in Ukraine population. Problems of correlation between the age groups of people. Growth in load on the working age population. Statistical data of the study definition of financial regulation of pension age and on the other - the need to take into account the psychological factor.

Одержано 17.04.10

А.Е. Щеглова, студ. гр. СІ-07-2, С.Б. Куликовський, доц., канд. филос.наук
Кіровоградський національний технічний університет

Легітимність державної влади в Україні

Теорія поділу влади передбачає існування трьох незалежних гілок державної влади. Між ними існує механізм стримувань і противаг, який забезпечує неможливість надмірної концентрації влади в одному із владних інститутів. Поділ влади поширюється на недержавні політичні інститути. Всередині партії можуть існувати органи, що виконують представницьку, виконавчу і судову функції.

Механізм стримувань і противаг, очевидно, слід впроваджувати у структуру будь-якої політичної організації з метою запобігання концентрації влади в руках якогось лідера або елітного клану.

Конституція України визначила правові межі державного примусу щодо суспільства і громадян. Влада часто вдається до не правових засобів примусу: неконституційних домагань, шантажу, підкупу, бюрократичних зволікань у вирішенні тієї чи іншої справи, репресивних переслідувань та ідеологічних маніпулювань громадською думкою.

Що стосується легітимності влади в Україні, то слід визнати, що вона тільки частково відповідає своїй суті у її різних модифікаціях.

Легітимність традиційного виду в Україні здебільшого має у своїй основі настанови, які споріднені з комуністичними і націоналістичними традиціями. Однак частина громадян довіряє лише тій державі, яка можлива з відновлення нового Союзу, друга - пов'язує свій успіх з національною державою, вважаючи, що нинішня держава не є національною, оскільки нею управляють «антиукраїнські сили», третя – сподівається на держави, яка б поєднувала національні державні традиції з сучасним цивілізованим державотворчим ідеалом.

В Україні слабо виражена легітимність харизматичного виду на національному рівні, оскільки немає такого лідера, який мав би підтримку в усіх регіонах України, серед різних соціальних груп і політичних організацій.

Найвищу харизматичність має Президент в силу свого конституційного статусу, який дозволяє йому більш раціонально і оперативно реагувати на складні проблеми перетворень. Однак ця харизматична легітимність нетривка і охоплює незначну частину населення.

У сьогоднішній Україні, особливо на початку державного відродження, досить помітною була харизматична легітимність, тимчасового характеру, яка швидко розвивалася, як тільки ці політики з опозиціонерів сідали у владні «крісла». Національно-патріотична легітимність має неоднаковий вираз у різних регіонах України. Якщо в Західній Україні ця легітимність домінує, то в Центральній і Південній Україні вона не набула ще масового поширення. Крім цього, ця легітимність зводиться лише до етнокультурних традицій. Тобто

політика сприймають в масовій свідомості як такого, що говорить українською мовою, шанує національні відродження, але не беруть до уваги його колишні й теперішні ділові заслуги та моральні якості.

Соціально-евдемонічна легітимність, яка сягає коріння у радянській патерналізм, сьогодні в Україні найбільш виражена з мінусовим відтінком. Адже криза довіри до влади здебільшого існує через її нездатність забезпечити добробут населення.

Сучасні цивілізовані форми легітимності влади, такі як правничо-раціональна, раціональна-цільова, на засадах участі, починають тільки формуватися внаслідок кризи цінностей національного романтизму і бюрократичного прагматизму у цінності індивідуалізму й соціалізму, відстоювання своїх громадських прав.

У даний час значна частина населення розчарувалася у владі й можливостях впливати на неї з метою покращення життя і поринула у сферу розв'язання проблем власного виживання. Однак певна частина вважає, що активна участь громадян у політичних процесах є запорукою вдосконалення механізмів влади.

Для прикриття злочинних дій і розправи з конкурентами використовуються кримінальні елементи. Те ж саме існує і на рівні центральної влади, а також у сфері міжнародних відносин. Причинами існування таких груп є:

- слабкі механізми контролю над виконанням бюджету і використання бюджетних коштів і міжнародних кредитів;
- збереження за державою власністю значної переваги у стратегічних галузях економіки;
- недоступність інформації про авторство законів і підзаконних актів, а також про результати голосувань депутатів різних рівнів;
- монополізм держави в інформаційному просторі;
- наявність привілеїв у державній бюрократії порівняно з іншими верствами населення, відсутність правових норм опозицію і соціальне партнерство;
- відсутність жорстких норм і спеціалізованих структур у боротьбі з корупцією;
- партійна неструктурованість влади, незрілість інститутів цивілізованого громадського тиску на владу.

Якщо аналізувати владу на рівні інституціолізованих суб'єктів, то треба сказати, що їх недоліком є величезний обсяг повноважень державних органів у соціально-економічній сфері, невизначеність правових меж політичної і адміністративної, державної і самоврядної компетенції, застарілі механізми контролю і координації, а також трудової мотивації управлінського апарату. Внаслідок цього проходить жорсткий процес боротьби за владу між інституціолізованими суб'єктами на всіх рівнях політичної системи, оскільки влада в даний час дає можливість розподілити власність, матеріальні й фінансові ресурси.

Отже, нечіткість правових меж компетенцій між органами державної влади і місцевого самоврядування, застарілі механізми трудової мотивації державної бюрократії, великі можливості владних структур у розподілі власності, матеріальних і фінансових ресурсів сприяють політичній нестабільності, відчуженості влади від суспільства. Державна влада в Україні є занадто централізованою, оскільки питання правового розмежування компетенції між органами державними, органами самоврядування, бюджетної і податкової систем ще не вирішено остаточно.

На рівні державної влади, якщо розглядати цей процес з конфліктологічної точки зору, названі групи представлені ідеологіями лівих і центристів. Груповий вплив на владу з боку середніх і дрібних підприємців, а також працівників культурно-соціальної сфери і державного сектора слабкий. Ці категорії, не маючи організаційного досвіду, а також сучасного розуміння боротьби за владу, не оформилися ще у цивілізовані групи тиску, їхні протести носять спорадичний характер, проявляються лише в ситуаціях екстремально-

невигідних для них, тобто вони не вміють заздалегідь попереджати небажані для них наслідки нормотворчої діяльності, а лише постфактум на них реагують.

Можна зробити висновок, що для молодшої України найзагальнішим завданням є залучення до демократичного процесу якомога ширших верств громадянства. Однак аналіз політичної свідомості, установки на політичну участь, політичної замученості та ступеню довіри до вищих елементів влади свідчить про досить своєрідний стан політичної участі населення України.

Як завжди, виявляється більш-менш стійка недовіра до вищих владних структур (попри всі їхні намагання переконати громадськість у своїх прогресивних намірах), скептичне ставлення до особистої політичної участі та власної здатності впливати на політичні рішення і політичний стан.

Конфлікт між потребами, інтересами та реальними умовами життя гостро переживається громадянами України. Це породжує особливі політичні настрої мас – від байдужості й апатії до зневіри, ненависті й конформізму».

В Україні назріла переоцінка призначення громадянського суспільства на основі переосмислення ролі держави і політичних суб'єктів. Важливою протиположністю авторитаризмові, який ще дається взнаки у певних політичних процесах рухів, незалежних від держави за своїм суспільним статусом. Потрібно вдосконалювати норми представницької демократії як режиму, що найбільшою мірою гарантує індивідуальні права.

Досягнення автономії громадянського суспільства має стати, значною мірою, результатом поєднання політичної участі народних рухів з широким громадським обговоренням межі влади та моральності її мети у період авторитарного правління, звідси, за умови уникнення загрози політичній стабільності.

Для консолідації громадської політичної участі і спрямування її до річища правових форм демократії потребує механізмів врегулювання конфліктів та регульованої конкуренції за доступ до влади. Це завжди вимагає компромісу: з боку головних можновладців – згоди на допуск інших позицій, з боку опозиції – відмови від звернення й від закликів до реакційних форм протесту, навіть заради бажаних політичних результатів.

Список літератури

1. Байтин М. Государство и политическая власть. - Саратов, 2002.
2. Загальна теорія держави і права. – К., 2004.
3. Конституція України. – К., 1998.
4. Основи держави і права. – К., 1997.
5. Рябов С. Політологічна теорія держави. – К., 1996.
6. Ткаченко В. Україна на межі цивілізації. – К., 1995.

Одержано 21.04.10